

## Frågor och svar – fibernät Z-väg

### Allmänt

- 1. Hur kommer den här satsningen att finansieras?**

Styrelsen föreslår att föreningen tar ett lån för att finansiera bygget av det nya nätet. För de som vill kommer det vara möjligt att betala "kontant".
- 2. Hur påverkar denna finansiering mig, kommer ni att höja samfällighetsavgiften?**

Nej, vi kommer inte att höja avgiften på grund av denna satsning.
- 3. Men om kostnaden för Kabel-TV:n "försvinner" ur föreningens budget, då kan man väl sänka avgiften?**

Ja, det är inte omöjligt, men exakt hur kostnaderna blir vet vi först till nästa verksamhetsår 2014/2015. År fyra kommer TV-tjänsten att kosta 33 kr/mån/hushåll och denna kostnad kommer att behöva tas ut i samfällighetsavgiften.
- 4. Varför måste samfälligheten erbjuda en TV-tjänst, kan inte alla sköta det själva istället?**

I föreningens anläggningsbeslut står det att vi ska tillhandahålla ett kabel-TV-nät. När föreningen bildades på 80-talet tänkte man förmodligen att detta skulle vara smartast istället för att alla satte upp sin egen parabol eller TV-antenn. Nu har styrelsen för avsikt att uppgradera detta nät. Alternativet hade varit att låta stämman fatta beslut om att ändra förrättningen och ta bort kravet på att erbjuda TV-nät, vilket i sig är en ganska krånglig procedur som dessutom kostar en massa pengar.
- 5. Varför har ni valt ett "öppet nät" istället för att köpa en tjänst som innehåller allt?**

Styrelsen har gjort bedömningen att "öppna nät" hör framtiden till och att man i dessa nät som medlem själv kan välja vilka tjänster man vill använda. Dessutom ingår det inte i samfällighetens uppgifter att erbjuda bredband eller liknande. I ett stängt nät låser man in alla medlemmar till samma tjänster och man förbinder sig ofta till långa avtalstider. Styrelsen tror på valfrihet och tycker det är viktigt att våra medlemmar själv får avgöra vad man vill ha och inte ha.
- 6. Finns det några begränsningar i nätet?**

Nej, det är ett öppet nät. De leverantörer som finns i nätet kan dock variera över tiden.
- 7. Har ni tagit några referenser? Vad säger andra?**

Styrelsen har tagit in referenser från andra samfälligheter som använt Teknikbyrå för liknande projekt och dessa har varit mycket positiva i sina omdömen.
- 8. Vem äger nätet?**

Det är samfälligheten som kommer att äga nätet.
- 9. Vem tar hand om servicen i nätet?**

Själva nätet och dess aktiva utrustning underhålls av Teknikbyrå, inklusive den fibernod som installeras i ditt hus/lägenhet. Fel på nätet anmäls till Teknikbyrå. Får du problem med dina tjänster, t ex TV, Internet, telefoni så får du själv göra en felanmälan till den leverantör du valt.
- 10. Kan man utnyttja ROT-avdraget?**

Nej, eftersom det är föreningen/samfälligheten som gör investeringen och låter utföra arbetet går det inte att utnyttja ROT-avdraget.

### TV-tjänsten

- 11. Den där TV-leverantören Sappa har jag aldrig hört talas om. Vilka är de?**

Sappa är en relativt ny TV-leverantör och de presenteras sig själva, sina tjänster och priser på

[www.sappa.se](http://www.sappa.se) . Där finns också de paket de erbjuder. Man kan också köpa kanaler á-la-carte.

## 12. Vilka TV-kanaler ingår i basutbudet?

I basutbudet ingår de så kallade "must carry"-kanalerna. Dessa är SVT1, SVT2, SVT24, Barnkanalen, Kunskapskanalen, SVT1HD, SVT2HD, TV4 och TV6. Paketet kallas också "Sappa Alltid"

## 13. Är det bättre eller sämre TV-utbud än idag?

Det är ett likvärdigt utbud om man jämför med det nuvarande digitala utbudet. Analogt är det dock betydligt fler kanaler idag, men den signalen är dålig och vi tror att de flesta använder det digitala utbudet. Vi tror dessutom att det analoga utbudet på sikt kommer att försvinna.

## 14. Det verkar som det är ett riktigt dåligt TV-utbud?

Här är det viktigt att jämföra äpplen med äpplen. Det nuvarande analoga TV-utbudet är betydligt mer omfattande än det föreslagna digitala TV-utbudet i Sappas grundpaket, Sappa Alltid. Det är dock både styrelsens och de experter vi pratat med åsikt att det generösa analoga utbudet kommer att försvinna på kort sikt. Det är inte möjligt för leverantörerna att spegla ett digitalt utbud analogt mycket längre till. Så även om vi skulle behålla nuvarande TV-lösning tror vi inte kommer att kunna erbjuda analoga kanaler mycket längre till. Då är vi ändå tvungna att använda de digitala kanalerna, vilket de allra flesta kräver någon form av dekrypteringssystem, dvs en digitalbox eller en så kallad CA-modul. Sedan är det viktigt att säga att alla kan uppgradera grundpaketet till det paket man själv vill ha. Styrelsen har föreslagit att det endast ska ingå ett grundutbud till alla hushåll eftersom det är det enklaste då det annars blir en omfattande diskussion om vilka andra kanaler som i så fall skulle kunna ingå i utbudet. Styrelsen tycker att erbjudandet från Sappa är attraktivt och konkurrenskraftigt.

## 15. Vem äger digitalboxen?

Boxen ägs av samfälligheten men disponeras fritt av respektive medlem. När man flyttar ska man alltså låta boxen vara kvar i huset/lägenheten.

## 16. Vad händer om digitalboxen går sönder?

Man felanmäler boxen till Sappa Kundtjänst. Boxen har 24 månaders garanti och man får en ny box utskickad.

## 17. Vad heter digitalboxen, hur ser den ut och vad kan den?

Boxen heter Dilog DIP-701. Den ger en bra digital TV-bild och har smarta funktioner. Du kan ansluta en extern hårddisk med USB-kontakt för att spela in dina favoritprogram. Hårddisken får du köpa till separat. Här är en länk till bruksanvisning:

<http://www.dilog.se/customfiles/new/main/produkter/DIP701/files/DIP-701.pdf>

## 18. Behöver man verkligen en digitalbox till varje TV?

Det finns tyvärr inga TV-apparater som har inbyggd mottagare för IPTV i dagsläget. Därför krävs det en digitalbox till varje TV som man vill använda till Sappa. För de som bara har en TV ingår en digitalbox per hushåll. Har man fler TV-apparater behöver man fler boxar. Så är det stort sett för alla TV-lösningar. Köper man programpaket så får man rabatt på digitalboxen. All information om detta finns på [www.sappa.se](http://www.sappa.se)

## 19. Vad kostar en extra digitalbox?

Om du bara vill ha en extra box med basutbudet kostar boxen 1 195 kr. En programkortskostnad på 33 kr/mån/box tillkommer. Sappa har dock mer fördelaktiga erbjudanden om du tecknar dig för programpaket samtidigt, då kan du t ex få köpa boxen för 595 kr om du binder dig på 24 månader eller för 995 kr om du binder dig för 12 månader.

## **20. Kan man spela in TV-program i digitalboxen?**

Boxen har ingen inbyggd hårddisk men det går enkelt att koppla in en extern USB-hårddisk som man kan använda för inspelning och "time shift".

## **21. TV-tjänsten är gratis i tre år, vad kommer hända år fyra?**

TV-marknaden via bredband utvecklas hela tiden. Det kommer nya och bättre tjänster. Utgångspunkten är att TV-basutbudet även i framtiden kommer att vara en del i samfällighetsavgiften om inte föreningen väljer något annat. Om man utgår från Sappa-erbjudandet även år fyra skulle det kosta 33 kr/mån/hushåll att fortsätta. Denna kostnad kommer att ingå i samfällighetsavgiften. Men det kan också vara så att föreningen hittar en annan leverantör av TV-tjänster.

## **22. Jag är nöjd med min digital-TV via Ownit kan jag behålla den även i den nya lösningen?**

Troligtvis inte. Föreningens abonnemang med Ownit kommer att sägas upp men det kanske kan bli möjligt att utnyttja det TV-nät du eventuellt själv har dragit i huset eller lägenheten genom att du kopplar en "TV-sladd" till fibernoden som sedan går vidare till dina TV-apparater. OBS! Detta är ännu ej verifierat med Ownit, de har inte svarat på våra frågor trots flera påstötningar hela hösten!

## **23. Måste man köpa paket? Kan man köpa lösa kanaler också?**

Ja, det går bra. Alla information om paket och priser på lösa kanaler finns på [www.sappa.se](http://www.sappa.se)

## Internet

### **24. Hur snabb internetanslutning kan jag få i det nya nätet?**

Den utrustning som placeras ut är förberedd för upp till 1 Gbit/s (1000 Mbit/s). Du väljer själv hur snabb anslutning du vill ha, det vanligaste idag är 10/10 eller 100/100.

### **25. Vad kostar själva internetanslutningen?**

Det beror på vilken hastighet, bindningstid och abonnemang du väljer. Kostnaden ingår inte i samfällighetsavgiften. Exempel på priser: 10/10 med Bahnhof 145 kr/mån, 100/100 med Alltele 259 kr/mån, 300/100 med Teknikbyrå 529 kr/mån.

### **26. Jag skulle gärna vilja ha internet/datauttag i alla rum i mitt hus, går det att ordna?**

Ja, Teknikbyråns underleverantör Vi monterar kan erbjuda de hushåll som vill att bygga lokala nätverk i huset eller lägenheten utöver det uttag som kommer att dras från fibernoden till TV:n. Vad man vill att Vi monterar ska göra är upp till varje hushåll, men möjligheten finns alltså att låta bygga ett internt nätverk med uttag i varje rum om man vill det. Erbjudanden och priser kommer att presenteras senare.

## Telefoni

### **27. Går det att använda IP-telefoni i det nya nätet?**

Ja, det går utmärkt. Det finns flera leverantörer som erbjuder IP-telefoni. Universal Telecom och Cellip är två leverantörer som erbjuder telefoni i stort sett utan fasta kostnader.

### **28. Kan man flytta över sitt gamla telefonnummer till IP-telefoni?**

Ja, det är inga problem.

## Genomförandet

### **29. Jag bor i lägenhet på övre våningen - var och hur kommer nätet att installeras hos mig?**

Inkommande fiber kommer i de allra flesta fall att komma in på baksidan av lägenhetshuset. Där kommer man sedan att dra in fibern i lägenheten på bottenvåningen och sedan gå med fibern på utsidan av fasaden på huset in till lägenheten på den övre våningen. Fibernoden kommer att placeras på innervägg där fibern kommer in i lägenheten. Exakt installation

kommer att stämmas av med respektive ägare innan den påbörjas. Placering av "TV-uttaget" kommer att samordnas av Brf-styrelsen så att placeringen blir likvärdig i alla lägenheter.

### **30. Jag bor i hus - var och hur kommer nätet att installeras hos mig?**

Inkommande fiber kommer precis som för lägenheterna att i de allra flesta fall att komma in på baksidan av huset. Fibernoden kommer att placeras på innervägg där fibern kommer in i huset. Exakt installation kommer att stämmas av med respektive ägare innan den påbörjas.

### **31. Exakt hur kommer grävande att gå till?**

Den stora delen av grävandet kommer att ske i mjuk mark, d v s gräsmattor. I några fall kommer man att behöva gräva i asfalt. Alla ytor, både hårda och mjuka, kommer att återställas efter grävandet. Den grävning som sker på tomtmark kommer i lång utsträckning som möjlig att grävas för hand. I vissa fall kommer man att vara tvungen att lägga rör under altaner etc för att sedan "blåsa ut" fibern i dessa rör. Inga altaner kommer att behöva rivas men i några fall kanske man är tvungen att ta bort vissa brädor etc. Detta avgörs från fall till fall och sker naturligtvis i samråd med respektive ägare. Samma sak gäller med planteringar, buskar, träd etc. Allt kommer att stämmas av med utsedd projektledare och respektive ägare. Den mjuka marken på tomten kommer att återställas, men man får själv så gräset.

### **32. Var kommer den så kallade fibernoden att placeras?**

Exakt ur det ska grävas i området finns beskrivet på särskild karta. Fibernoden kommer att placeras på insidan av väggen där fiberkabeln kommer in i huset/lägenheten.

## Avtal och ekonomi

### **33. Hur lång bindningstid är det på TV, internet och telefonitjänster?**

Du väljer själv hur lång bindningstid det ska vara på dina abonnemang eftersom det är du själv som tecknar desamma. I regel är det så att man brukar få bättre villkor och billigare pris ju längre man binder sitt abonnemang, men detta står dig helt fritt att välja.

### **34. Kan vi som enskilt hushåll spara några pengar på den här satsningen?**

Det beror på vad man har idag men en uppskattning som Teknikbyrån har gjort visar att ett genomsnittligt hushåll kan spara ungefär 300 kr/mån på att använda tjänster i det nya nätet istället för att köpa TV, Internet och telefoni separat. Den största prisskillnaden gäller Internet, som exempel kan t ex nämnas Bredbandsbolagets billigaste ADSL-abbonemang 8 som kostar 339 kr/mån. Detta kan jämföras med ett snabbare och bättre erbjudande från t ex Bahnhof på 145 kr/mån. På TV-sidan skiljer det inte lika mycket när det gäller priserna, Canal Digital's familjepaket kostar 298 kr/mån och Viasats motsvarande (dock utan HD-kanaler) kostar 275 kr/mån. Sappas motsvarighet, Sappa Mycket, utan HD kostar 189 kr/mån eller 299 kr/mån för Sappa Mycket med HD. När det gäller telefoni så blir det betydligt billigare att byta ett traditionellt telefoniabbonemang mot IP-telefoni där man i de flesta fall slipper fasta kostnader och endast betalar för samtal man ringer. Universal Telecom billigaste telefoniabbonemang kostar 49 kr/mån och då ringer man för 0,16 kr/min med en öppningsavgift på 0,69 kr.

**OBS! Alla priser från leverantörer ska enbart ses som en indikation och är inte bindande av någon part. Priserna togs fram den 17 september och kan ha förändrats sedan dess.**